כְּתוּבָה (לה) בִּשְׁנֵי לְשׁוֹנוֹת, מִי שֶׁמְּבִינִים (ז) (לו) יָצְאוּ (בית יוסף (שם)): **יא** (לז) [ק]יֵשׁ (מ) לְמְחוֹת בְּיַד הַקּוֹרְאִים לְנָשִׁים הַמְּגִלָּה בִּלְשׁוֹן לַעַז, (לח) אַף עַל פִּי שֶׁכְּתוּבָה בִּלְשׁוֹן (ט) לַעַז: **יב** (לט) * [ר]קָרְאָהּ מִתְנַמְנֵם, הוֹאִיל וְלֹא נִרְדַּם בְּשֵׁנָה, (מ) יָצָא. (מא) [ש]אֲבָל אִם שְׁמָעָהּ (י) מִתְנַמְנֵם, לֹא יָצָא: **יג** [ת]הָיָה כּוֹתְבָהּ, (מב) שְׁקוֹרֵא פָּסוּק בַּמְּגִלָּה שֶׁהוּא מַעְתִּיק מִמֶּנָּה, וְכוֹתְבָהּ, (מג) אִם כְּוָן לִבּוֹ לָצֵאת יְדֵי חוֹבָתוֹ, יָצָא, [א]וְהוּא (מד) שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה כֻּלָּהּ לְפָנָיו בַּמְּגִלָּה שֶׁהוּא מַעְתִּיק מִמֶּנָּה, (מה) וְכֵן אִם הָיָה מַגִּיהָהּ, וְכֵן אִם הָיָה דּוֹרְשָׁהּ, שְׁקוֹרֵא פָּסוּק בִּמְגִלָּה שְׁלֵמָה וְדוֹרְשׁוֹ, אִם כְּוָן לִבּוֹ לָצֵאת יְדֵי חוֹבָתוֹ, יָצָא. [ב]וְלֹא יַפְסִיק בָּהּ בְּעִנְיָנִים אֲחֵרִים כְּשֶׁדּוֹרְשָׁהּ, (מו) שֶׁאָסוּר לְהַפְסִיק בָּהּ (מז) בְּעִנְיָנִים אֲחֵרִים: **יד** [ג]הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִלָּה (מח) צָרִיךְ שֶׁיְּכַוֵּן לְהוֹצִיא הַשּׁוֹמֵעַ, וְצָרִיךְ (יט) הַשּׁוֹמֵעַ לָצֵאת, וְאִם

א תְּשׁוּבַת הָרִיבַ"שׁ (סי' שפח) וּתְשׁוּבַת רַ"ן (שם סי' שצ, שו"ת הר"ן סי' עט) עַל זֶה. **ר** מַשְׁנָה שָׁם י"ז (ע"א) וּכְדִמְפָרֵשׁ בִּגְמָרָא י"ח (ע"ב). **ש** מָרְדְּכַי (סי' תשצא) עַל פִּי הַיְרוּשַׁלְמִי (שם ה"ב) וְשַׁבְּלֵי הַלֶּקֶט (סי' קצח) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ שְׁמְחָה. **ת** שָׁם בַּמִּשְׁנָה.

א שָׁם בִּגְמָרָא י"ח.

ב הָרַא"שׁ שָׁם (פרק ב סי' א) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (שם).

ג צִיַּנְתִּי לְעֵיל סִימָן תקפ"ט בְּסָעִיף ח' ט' (אותיות ל-ס).

בַּאֵר הֵיטֵב

וּכְלָבַד שֶׁיָּכוֹל לִקְרוֹת אוֹתוֹ כְּתָב: **י** (ז) **יָצְאוּ.** בְּדִיעֲבַד, עַיֵּן סָעִיף י"א: **יא** (מ) **לִמְחוֹת.** מְשׁוּם דְּלֹא יָדְעִי הַלַּעַז שֶׁל הָאֲחַשְׁתְּרָנִים, וְאִם תֹּאמַר יִקְרָא הָאֲחַשְׁתְּרָנִים כְּכָתְבוֹ בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, יֵשׁ לוֹמַר דְּאָסוּר לְכַתְּחִלָּה לִקְרוֹת בִּשְׁנֵי לְשׁוֹנוֹת. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יב): (ט) **לַעַז.** וַאֲפִלּוּ הַקּוֹרְאִים בִּשְׁנֵי הַיָּמִים אָסוּר לִקְרוֹתָהּ בְּלַעַז. רַאֲבַ"ח (מים עמוקים) חֵלֶק ב' סִימָן ע"ט: **יב** (י) **מִתְנַמְנֵם.** כְּגוֹן דְּקָרֵי לֵיהּ וְעָנֵי וְלֹא יָדַע לְאַהֲדּוּרֵי סְבָרָא: **יד** (יט) **הַשּׁוֹמֵעַ.** מִבְּאֹר בְּתְשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ"א (ח"א סי' תסז, תשכז)

בְּאוּר הֲלָכָה

שֶׁאֵין יוֹדְעִין אֲשׁוּרִית אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹצְאִין בּוֹ בְּקִשְׁי וְכוּ' רְאוּ חֲכָמִים דְּפַרְסוּמֵי נִיסָּא בִּידִיעָה מַמָּשׁ עָדִיף טְפֵי לְהוֹצִיאוֹ בִּלְשׁוֹן שֶׁיּוֹדֵעַ בּוֹ, וְעוֹד כְּדֵי שֶׁיְּהֵא יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ יְדֵי חוֹבָה וְיִקְרָא לְעַצְמוֹ וְכוּ' עַיֵּן שָׁם, וְאִי בְּעִינַן דַּוְקָא שֶׁיְּהֵא הַכְּתָב אֲשׁוּרִית אֵיךְ יָכוֹל לִקְרֹא, וְדַחַק לוֹמַר דְּמַיְרֵי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ הַלָּשׁוֹן אֲבָל בִּכְתָב אֲשׁוּרִית הוּא בָּקִי (וְעַיֵּן בְּרָ"ן שָׁם). וּבְחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ"א (יט. ד"ה עד שתהא) מְבֹאָר עוֹד יוֹתֵר דְּכָל גּוֹנֵי יָצָא, שֶׁכָּתַב דְּהָא דְּתָנַן עַד שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה אֲשׁוּרִית לְאוֹ אִכּוֹלָה מַתְנִיתִין קָאֵי אֶלָּא אַלּוֹעֵז שֶׁשָּׁמַע אֲשׁוּרִית, וּמִסְתַּיֵּע מִתּוֹסְפְתָּא (פרק ב ה"ג) וְשָׁם מְבֹאָר לְהָדְיָא דְּקָאֵי אַלּוֹעֵז שֶׁשָּׁמַע אֲשׁוּרִית, וּמִסֵּיּם שָׁם בְּהָדְיָא דְּלִעוֹלָם אֵין יוֹצְאִין יְדֵי חוֹבָה עַד שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה אֲשׁוּרִית בִּלְשׁוֹן עִבְרִי עַיֵּן שָׁם. וְכֵן מָצָאתִי גַּם בְּרִיטְבָּ"א בְּפֶרֶק קַמָּא (ט. ד"ה אלא לא קשיא) וּבְפֶרֶק ב' (יח. ד"ה דאתמר) שֶׁכָּתַב לְהָדְיָא דְּהֵיכִי דְּהִכְשִׁירוּ לְשׁוֹן הָעַכּוּ"ם הִכְשִׁירוּ גַּם הַכְּתָב. וְכֵן מַשְׁמַע דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת בְּפֶרֶק קַמָּא דַּף ח' עַמּוּד ב' דִּבּוּר הַמַּתְחִיל עַד, שֶׁכָּתְבוּ וְזֶה לְשׁוֹנָם: כֵּיוָן שְׁנִתְּנָה לִקְרוֹת וְלִכְתֹּב בְּכָל לָשׁוֹן שֶׁמַּכִּירִין בָּהּ עַיֵּן שָׁם, וּמוּכָח מִזֶּה שֶׁדַּעְתָּם דְּבְכָל לָשׁוֹן וּבְכָל כְּתָב שָׁרִי. וְכֵן מַשְׁמַע גַּם כֵּן דַּעַת הָרַמְבַּ"ם (פרק ב ה"ג) שֶׁהִתְּחִיל דִּינָא דְּמַתְנִיתִין עַד שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה אֲשׁוּרִית לְעִנְיַן לוֹעֵז שֶׁשָּׁמַע אֲשׁוּרִית, וּכְפִי הַמְבֹאָר בְּסָעִיף ח' שֶׁהוּא לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם [וּבְיוֹתֵר הָא דְּסָעִיף ט' שֶׁהוּא גַּם כֵּן לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (שם ה"ד), וְכָתַב שָׁם, וְהוּא שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה בְּכִתַב אוֹתוֹ הַלָּשׁוֹן, הֲרֵי מְבֹאָר בְּהָדְיָא דְּלֹא בְּעִינַן אֲשׁוּרִית]. וְכֵן הַטּוּר לֹא הֶעְתִּיק דִּינָא דְּמַתְנִיתִין כְּלָל, אֶלָּמָא דְּלֹא קָאֵי רַק אִמְּגִלָּה שֶׁנִּכְתְּבָה בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. **וְאַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּאַשְׁכּוֹל** (הל' חנוכה ופורים סי' י) **שֶׁרָצָה גַּם כֵּן לוֹמַר כְּהָנֵי פּוֹסְקִים דְּבָעִינַן כְּתָב אֲשׁוּרִית אֲפִלּוּ בְּהָיְתָה הַמְּגִלָּה לוֹעֵזִית, וְאַחַר כָּךְ כָּתַב מִדְּשָׁתְקוּ רַבָּוותָא מִשְּׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּעַד שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה אֲשׁוּרִית לֹא קָאֵי אֶלָּא בְּאִם הָיָה הַלָּשׁוֹן עִבְרִי, וְהֶבְיָא גַּם כֵּן הָא דְּתוֹסְפְתָּא הַנַּ"ל, אָכֵן מִדְּבָרָיו שָׁם מִשְּׁמַע לְכָאוֹרָה דְּלֹא מִכְּשִׁיר אֶלָּא בְּאִם הָיָה הַלָּשׁוֹן וְהַכְּתָב שֶׁל אֻמָּה אַחַת, וְעַיֵּן שָׁם בְּנַחַל אֶשְׁכּוֹל** (ס"ק יב), **וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

יב * **קְרָאָהּ מִתְנַמְנֵם יָצָא.** וְאֵין חִלּוּק בֵּין תְּחִלַּת שָׁנָה לְסוֹף שָׁנָה **יג** (מב) **שְׁקוֹרֵא פָּסוּק בַּמְּגִלָּה וְכוּ'.** הֵינוּ אֲפִלּוּ אִם בְּאֹפֶן זֶה הָיְתָה קְרִיאַת כָּל הַמְּגִלָּה, כְּשָׁרָה הוֹאִיל שֶׁכְּוָן לָצֵאת בָּזֶה יְדֵי חוֹבָתוֹ, וְאִם לֹא כְּוָן לָצֵאת אֲפִלּוּ רַק פָּסוּק רִאשׁוֹן, לֹא יָצָא: (מג) **אִם כְּוָן לִבּוֹ לָצֵאת יְדֵי חוֹבָתוֹ.** סְתָם בָּזֶה כְּהַפּוֹסְקִים (מפ) דִּסְבִירָא לְהוּ מִצְוֹת צְרִיכוֹת כַּוָּנָה לָצֵאת יְדֵי הַמִּצְוָה, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ס' סָעִיף ד': (מד) **שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה כֻּלָּהּ.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסָעִיף ג': (מה) **וְכֵן אִם הָיָה מַגִּיהָהּ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וּבְעֵת הַגְּהָה קוֹרֵאהָ וּמְכַוֵּן לָצֵאת יְדֵי חוֹבָתוֹ. וְדַוְקָא אִם קָרָא (מכ) בְּנִקּוּד כָּרָאוּי, אֲבָל אִם קָרָא לְהַגִּיהַ עַל פִּי הַמָּסֹרֶת וְלֹא בְּנִקּוּד כָּרָאוּי אֵינוֹ יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ: (מו) **שֶׁאָסוּר לְהַפְסִיק וְכוּ'.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסָעִיף ה' בַּהַגָּה: (מז) **בְּעִנְיָנִים אֲחֵרִים.** הֵינוּ (מנ) שֶׁלֹּא מֵעִנְיָנוֹ שֶׁל יוֹם: **יד** (מח) **צָרִיךְ שֶׁיְּכַוֵּן וְכוּ' וְצָרִיךְ וְכוּ'.** וּלְעִכּוּבָא (מד) הוּא אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד, וְזֶה הַכְּוָנָה הוּא קֹדֶם שֶׁמַּתְחִיל לִקְרֹא יְכַוֵּן עַל כָּל הַקְּרִיאָה זֶה לָצֵאת וְזֶה לְהוֹצִיא, וְתוֹ אֵין צָרִיךְ לְכַוֵּן בְּכָל הַקְּרִיאָה. וְצָרִיךְ הַשּׁוֹמֵעַ לְהַאֲזִין אָזְנוֹ וְלִשְׁמֹעַ כָּל תֵּבָה וְתֵבָה מִפִּי הַקּוֹרֵא, וְאִם חִסֵּר הַקּוֹרֵא אֲפִלּוּ (מה) תֵּבָה אַחַת, וְכֵן אִם הַשּׁוֹמֵעַ חִסֵּר תֵּבָה אַחַת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(לה) בִּשְׁנֵי לְשׁוֹנוֹת. כְּגוֹן מִקְצָת הַמְּגִלָּה בִּלְשׁוֹן אֶחָד (לה) וּמִקְצָתָהּ בְּלָשׁוֹן אַחֵרֶת: **(לו) יָצְאוּ.** בְּדִיעֲבַד, אֲבָל לְכַתְּחִלָּה (לו) אֵין נָכוֹן לִהְיוֹת כְּתוּבָה בִּשְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת: **יא** (לז) **יֵשׁ לִמְחוֹת בְּיַד וְכוּ'.** טַעַם הַדָּבָר, (לז) מִשּׁוּם דְּהַגְּבָרִים הַקּוֹרְאִים מְבִינִים לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וְיֵשׁ לַחֹשׁ לְדַעַת הַפּוֹסְקִים שֶׁפּוֹטְרִים דְּהֵיכִי שֶׁהוּא מֵבִין לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ אֵינוֹ יוֹצֵא בִּקְרִיאָה בְּלַעַז, וּמִמֵּילָא אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא בִּקְרִיאָה זוֹ אַף לְמִי שֶׁאֵינוֹ מֵבִין לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְכַנַּ"ל (ס"ק לג), וְעוֹד מִשּׁוּם 'הָאֲחַשְׁתְּרָנִים בְּנֵי הָרַמָּכִים' שֶׁאֵינוֹ יָדוּעַ בְּלַעַז שָׁלָהֶן, (לח) וְאִם תֹּאמַר יִקְרָא 'הָאֲחַשְׁתְּרָנִים בְּנֵי הָרַמָּכִים' בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, יֵשׁ לוֹמַר דְּאָסוּר לְכַתְּחִלָּה לִקְרוֹתוֹ בִּשְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת: **(לח) אַף עַל פִּי שֶׁכְּתוּבָה בְּלַעַז.** דְּאִי לֹא כְּתוּבָה בְּלַעַז רַק מְעַיֵּן וּמִתְרַגֵּם בְּלַעַז הָוֵי לֵיהּ קוֹרֵא בְּעַל פֶּה וּכְדִלְעֵיל וּבְלָאו הָכִי לֹא יוֹצִיא. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דַּאֲפִלּוּ הַקּוֹרְאִים בִּשְׁנֵי יָמִים לְהַחְמִיר גַּם כֵּן לֹא יִקְרְאוּ בְּלַעַז: **יב** (לט) **קְרָאָהּ מִתְנַמְנֵם.** וּמִתְנַמְנֵם נִקְרָא כְּגוֹן דְּקָרֵי לֵיהּ וְעָנֵי וְלֹא יָדַע לְאַהֲדּוּרֵי סְבָרָא וְכִי מִדְּכָרוּ לֵיהּ מִדְּכַר, וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּמִכָּל מָקוֹם יָכוֹל (מ) לְכַוֵּן לָצֵאת, דְּמִצְוֹת צְרִיכוֹת כַּוָּנָה [פְּרִי מִגְדִּים (א"א ס"ק יד)]: **(מ) יָצָא.** וְהוּא הַדִּין הַשּׁוֹמֵעַ מִמֶּנּוּ גַּם כֵּן יָצָא, אִם רַק נִשְׁמָעִים הַדְּבָרִים הֵיטֵב, כֵּן כָּתַב הַמְּאִירִי (יח: ד"ה המשנה השניה), וְאַף עַל גַּב דְּצָרִיךְ לְכַוֵּן לְהוֹצִיא, אֶפְשָׁר דְּמִתְנַמְנֵם גַּם כֵּן יָכוֹל לְכַוֵּן, וְיוֹתֵר נִרְאֶה לוֹמַר דְּמַיְרֵי שֶׁחָשַׁב בְּתַחְלַת הַקְּרִיאָה קֹדֶם שֶׁנִּתְנַמְנֵם לְהוֹצִיא הַשּׁוֹמְעִין: **(מא) אֲבָל אִם שְׁמָעָהּ וְכוּ'.** דִּבְקְרִיאָה כֵּיוָן שֶׁקּוֹרֵא כָּרָאוּי הֲרֵי מוּכָח שֶׁרְמֵי אַנַּפְשֵׁהּ לוֹמַר שַׁפִּיר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּשְׁמִיעָה בְּוַדַּאי חָסֵר לוֹ כַּמָּה תֵּבוֹת:

(מב) שֶׁקּוֹרֵא פָּסוּק בַּמְּגִלָּה וְכוּ'. הֵינוּ אֲפִלּוּ אִם בְּאֹפֶן זֶה הָיְתָה קְרִיאַת כָּל הַמְּגִלָּה, כְּשָׁרָה הוֹאִיל שֶׁכְּוָן לָצֵאת בָּזֶה יְדֵי חוֹבָתוֹ, וְאִם לֹא כְּוָן לָצֵאת אֲפִלּוּ רַק פָּסוּק רִאשׁוֹן, לֹא יָצָא: **(מג) אִם כְּוָן לִבּוֹ לָצֵאת יְדֵי חוֹבָתוֹ.** סְתָם בָּזֶה כְּהַפּוֹסְקִים (מפ) דִּסְבִירָא לְהוּ מִצְוֹת צְרִיכוֹת כַּוָּנָה לָצֵאת יְדֵי הַמִּצְוָה, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ס' סָעִיף ד': **(מד) שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה כֻּלָּהּ.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסָעִיף ג': **(מה) וְכֵן אִם הָיָה מַגִּיהָהּ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וּבְעֵת הַגְּהָה קוֹרֵאהָ וּמְכַוֵּן לָצֵאת יְדֵי חוֹבָתוֹ. וְדַוְקָא אִם קָרָא (מכ) בְּנִקּוּד כָּרָאוּי, אֲבָל אִם קָרָא לְהַגִּיהַ עַל פִּי הַמָּסֹרֶת וְלֹא בְּנִקּוּד כָּרָאוּי אֵינוֹ יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ: **(מו) שֶׁאָסוּר לְהַפְסִיק וְכוּ'.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסָעִיף ה' בַּהַגָּה: **(מז) בְּעִנְיָנִים אֲחֵרִים.** הֵינוּ (מנ) שֶׁלֹּא מֵעִנְיָנוֹ שֶׁל יוֹם: **יד** (מח) **צָרִיךְ שֶׁיְּכַוֵּן וְכוּ' וְצָרִיךְ וְכוּ'.** וּלְעִכּוּבָא (מד) הוּא אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד, וְזֶה הַכְּוָנָה הוּא קֹדֶם שֶׁמַּתְחִיל לִקְרֹא יְכַוֵּן עַל כָּל הַקְּרִיאָה זֶה לָצֵאת וְזֶה לְהוֹצִיא, וְתוֹ אֵין צָרִיךְ לְכַוֵּן בְּכָל הַקְּרִיאָה. וְצָרִיךְ הַשּׁוֹמֵעַ לְהַאֲזִין אָזְנוֹ וְלִשְׁמֹעַ כָּל תֵּבָה וְתֵבָה מִפִּי הַקּוֹרֵא, וְאִם חִסֵּר הַקּוֹרֵא אֲפִלּוּ (מה) תֵּבָה אַחַת, וְכֵן אִם הַשּׁוֹמֵעַ חִסֵּר תֵּבָה אַחַת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לה) לְבוּשֵׁי שָׁרָד. **וְנִרְאֶה דַּאֲפִלּוּ לֹא הָיוּ פָּרָשִׁיוֹת שְׁלֵמוֹת בְּלָשׁוֹן אֶחָד אֶלָּא פָּסוּק אֶחָד בְּלָשׁוֹן זֶה וּפָסוּק אַחֵר בְּלָשׁוֹן אַחֵר, גַּם כֵּן שָׁרִי, דְּכֵינָן שֶׁמְּבִינִים בְּטוּב אֵיכָא פָּרְסוּמֵי נִיסָּא:** (לו) מְגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **יא** (לז) בְּתִשְׁבֹּרֶת הָרִיבַ"שׁ (סי' שפח): (לח) מְגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב): **יב** (לט) **וְלַעֲנִיוּת דַּעְתִּי זֶהוּ דַּחַק, דְּרַשׁ"י** (ד"ה אהדורי) **פֵּרַשׁ עַל וְלֹא יָדַע לְאַהֲדּוּרֵי סְבָרָא, מִשּׁוּם דְּהוּא בָּא מִבִּינַת הַלֵּב, וְאִם כֵּן אֵיךְ נֹאמַר דְּאִז יְכַוֵּן בְּמַחְשַׁבְתּוֹ לָצֵאת, וְאֶפְשָׁר לוֹמַר בְּפְשִׁיטוּת דְּכֵינָן לָצֵאת אֵין צָרִיךְ בְּכָל תֵּבָה, אֶלָּא בִּתְחִלַּת הַקְּרִיאָה יְכַוֵּן בְּדַרְךְ כְּלָל לָצֵאת בִּקְרִיאָה זוֹ, וְזֶה פָּשׁוּט דְּנִמְנָגִים אֵינוּ מְצוּי קֹדֶם שֶׁהִתְחִיל לִקְרוֹת אֶלָּא בְּתַר שֶׁהִתְחִיל, וְאִם כֵּן אֲתֵי שַׁפִּיר:** (מ) פְּשׁוּט דְּזֶה הָוֵי כְּמִי שֶׁלֹּא קָרָא כְּלָל, וְנִרְאֶה

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת מְגִלָּה סִימָן תרצ

הַקּוֹרֵא שְׁלִיחַ צִבּוּר (מט) מִפְּתָמָא דַּעְתּוֹ עַל כָּל הַשּׁוֹמְעִים, אֲפִלּוּ הֵם אֲחוֹרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת. (נ) * [ד]אֵין מְדַקְדְּקִין בְּטָעֲיוֹתֶיהָ, [ה]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּוְקָא בְּטָעוּת שֶׁהַלָּשׁוֹן וְהָעִנְיָן אֶחָד, כְּהַהוּא עוּבְדָא דְּתַרֵי תַּלְמִידֵי דְּהָווּ יָתְבוּ קַמֵּיהּ דְּרַב, חַד קָרֵי יְהוּדִים וְחַד קָרֵי יְהוּדִיִּים וְלֹא אַהֲדַר חַד מִינַּיְיהוּ, אֶבָל טָעוּת (נא) אֲחֵר לֹא: טז [ו]צָרִיךְ לוֹמַר עֲשָׂרֶת בְּנֵי הָמָן' וַעֲשָׂרֶת' (נב) הַכֹּל בְּנִשִּׁימָה אַחַת, לְהוֹדִיעַ שֶׁכֻּלָּם נֶהֶרְגוּ וְנִתְלוּ כְּאֶחָד. הַגָּהּ: וְדַוְקָא לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל בְּדִיעֲבַד אִם (נג) הִפְסִיק בֵּינֵיהֶם יָצָא (תוספות סוף פרק קמא דמגילה (טז: ד"ה לימך) ואבודרהם (הל' פורים) ומהרי"ל (הל' פורים)), וּלְכַתְּחִלָּה נוֹהֲגִין לוֹמַר בִּנְשִׁימָה אַחַת מִתְּחִלַּת 'חֲמֵשׁ מֵאוֹת' (נד) אִישׁ וְאֵת פַּרְשַׁנְדָּתָא' כוּ' עַד 'עֲשָׂרֶת' (ממחבר ט ו-י) (מהרי"ל (סס בשם רוקח)): טז [ז]צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר אָרוּר הָמָן בָּרוּךְ מָרְדְּכַי אָרוּרָה זֶרֶשׁ בְּרוּכָה אֶסְתֵּר אֲרוּרִים כָּל עוֹבְדֵי אֱלִילִים בְּרוּכִים כָּל יִשְׂרָאֵל, וְצָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר וְגַם חַרְבוֹנָה זָכוּר לַטּוֹב: יז [ח]מִנְהַג כָּל יִשְׂרָאֵל (נה) שֶׁהַקּוֹרֵא קוֹרֵא (יג) (נו) *)וּפוֹשֵׁט כְּאִגֶּרֶת לְהָרָאוֹת הַנֵּס, וּכְשֶׁיִּגְמֹר (נז) חוֹזֵר (יג) וְכוֹרְכָהּ כֻּלָּהּ, וּמְבָרֵךְ. הַגָּהּ: יֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ שֶׁנּוֹהֲגִין לוֹמַר אַרְבָּעָה פְּסוּקִים שֶׁל גְּאֻלָּה (נח) בְּקוֹל רָם, דְּהַיְנוּ 'אִישׁ יְהוּדִי' וְגוֹ' (ממחבר ח), 'וּמָרְדְּכַי יָצָא' וְגוֹ' (סס פ טו), 'לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה' וְגוֹ' (סס פסוק טז), 'כִּי מָרְדְּכַי הַיְּהוּדִי' וְגוֹ' (סס י ג), וְכֵן נוֹהֲגִין בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ (הגהות מיימוני פרק א' מ"ת ז) וכל כו (סי' תה) ואבודרהם (סס)), וְהַחַזָּן חוֹזֵר וְקוֹרֵא אוֹתָן. עוֹד כָּתְבוּ שֶׁנֶּהֱגוּ הַתִּינוֹקוֹת לָצוּר צוּרַת הָמָן עַל עֵצִים וַאֲבָנִים, אוֹ לִכְתֹּב שֵׁם הָמָן עֲלֵיהֶן, וּלְהַכּוֹתָן זֶה עַל זֶה כְּדֵי שֶׁיִּמָּחֶה שְׁמוֹ עַל דֶּרֶךְ 'מְחֵה צֵאתָם' (ממחבר ט ז-י).

שְׁכָּתֵב (שו"ת מהרי"ל) סִימָן נ"ו וּפוֹשֵׁט כְּאִגֶּרֶת אֲפִלּוּ מַה שֶּׁעָתִיד לִקְרוֹת).

ד טור בְּשֵׁם הֵירוּשַׁלְמִי (סס).

ה שם וְכֵן כָּתַב אֲרְחוֹת חַיִּים (אות י) וְהָרַ"ן (ה. ד"ה ונראין).

ו מִימְרָא דְּרַב אַדָּא מְגִלָּה ט"ז (ע"ב).

ז טור בְּשֵׁם הֵירוּשַׁלְמִי (בפ"ד דְּתַעֲנִיּוֹת) [בְּפֶרֶק ג' דְּמְגִלָּה] (ה"ז). ח שם בְּשֵׁם רַב הַאי וְשָׁכֵן מִנְהַג צְרָפַת וְאַשְׁכְּנַז וְסִפְרַד וְכֵן כָּתְבוּ בְּשֵׁמוֹ שְׁאָר פּוֹסְקִים.

*) (כְּךְ הֵם דִּבְרֵי הַמְכַתֵּב"ם (פרק ב ה"י), אֲבָל הַשּׁוּר כָּתַב פּוֹשֵׁט וְקוֹרֵא, וְכֵן פָּרוּשׁ מַהֲרִי"ל הַכֹּל עִנְיָן אֶחָד

בְּאֵר הֵיטֵב

דְּאִם הַשּׁוֹמֵעַ לֹא שָׁמַע תֵּבָה אַחַת לֹא יָצָא, אֲבָל אִם שָׁמַע וְלֹא כִּוֵּן בְּכָל תֵּבָה יָצָא, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז): יז (יג) וּפוֹשֵׁט. וְדַוְקָא שְׁלִיחַ צִבּוּר וְהַשּׁוֹמְעִין בִּמְגִלָּה אֵין צְרִיכִים לִפְשֹׁט. בַּ"ח (ס"ח) וּמַהֲרִי"ל (הל' פורים). עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יח): (יג) וְכוֹרְכָהּ. וּמַנִּיחָהּ עַל מְקוֹמָהּ וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ. מַעֲגִלֵי צֶדֶק, מַטַּה מֹשֶׁה (ענין

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לִשְׁמֹעַ, לֹא יָצָאוּ וְצָרִיךְ לַחֲזֹר: (מט) מִפְּתָמָא דַּעְתּוֹ וְכוּ'. וּלְעִנְיַן הַשּׁוֹמְעִים יִשְׁתַּנֶּה הַדִּין, דְּהָעוֹמְדִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת סְתָמָא מְכַוְּנִים, אֲבָל הָעוֹבֵר אֲחוֹרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת בְּעִנְיַן שֶׁיְּכַוֵּן בְּפֵרוּשׁ לָצֵאת יְדֵי חוֹבָה [פְּרִי חָדָשׁ]: (נ) אֵין מְדַקְדְּקִין בְּטָעֲיוֹתֶיהָ. אֵין הַדִּין הַזֶּה מַיְרֵי לְעִנְיַן כְּתִיבָה דְּשָׁם הַדִּין כְּמוֹ בְּסָעִיף ג', וְהָכָא מַיְרֵי לְעִנְיַן קְרִיאָה, דְּהַיְנוּ אֲפִלּוּ קָרָא אוֹתָהּ בְּכַמָּה טָעֲיוֹת כֵּיוָן שֶׁעַל כָּל פָּנִים קָרָא כֻּלָּהּ: (נא) אַחֵר. כְּגוֹן שֶׁקָּרָא (מו) מ'ישֵׁב' (אסתר ב יט) יָשֵׁב אוֹ מ'נָפַל' (שם ז ח) נָפַל, דְּהָוֵי כְּאִלּוּ דִּלֵּג אוֹתָהּ תֵּבָה לְגַמְרֵי, וְצָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹתָהּ כְּסֵדֶר: טו (נב) הַכֹּל בְּנִשִּׁימָה אַחַת. בֵּין פָּסוּק לְפָסוּק (מז) יַפְסִיק רַק כְּדֵי נְשִׁימָה, מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיךְ לִקְרוֹתָהּ כְּאִגֶּרֶת. כְּשֶׁיֹּאמַר 'בַּלַּיְלָה הַהוּא נָדְדָה' (שם ו א) יַגְבִּיהַּ הַקּוֹל, כִּי שָׁם מַתְחִיל הַנֵּס. כְּשֶׁיֹּאמַר 'הָאִגֶּרֶת הַזֹּאת' (שם ט כו) יְנַעְנֵעַ הַמְּגִלָּה. כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (כלל קנה סכ"ב) מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין בְּמִקְצָת מְקוֹמוֹת שֶׁכָּל הַקָּהָל אוֹמְרִים עֲשָׂרֶת בְּנֵי הָמָן, אֵינוֹ מִנְהָג, אֶלָּא הַקּוֹרֵא יֹאמַר לְבַד וְהַשְּׁאָר יִשְׁמְעוּ כְּמוֹ כָּל הַמְּגִלָּה: (נג) הִפְסִיק. אֲפִלּוּ שָׁהָא (מח) כְּדֵי לְגְמֹר כֻּלָּהּ: (נד) אִישׁ וְאֵת וְכוּ'. בְּמַהֲרִי"ל (הל' פורים אות יג) כָּתַב בְּשֵׁם הָרוֹקֵחַ מְשׁוּם דַּעֲשָׂרֶת בְּנֵי הָמָן הָיוּ שָׁרֵי חֲמִשִּׁים עַל חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ. וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ נְשִׁימָה קְצָרָה, יְשַׁעֵר שֶׁאִם יַתְחִיל מִן 'חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ' לֹא יוּכַל לוֹמַר כָּל עֲשָׂרֶת בְּנֵי הָמָן בִּנְשִׁימָה אַחַת, (מט) טוֹב יוֹתֵר שֶׁיַּתְחִיל מִן 'וְאֵת פַּרְשַׁנְדָּתָא' וְכוּ', כִּי זֶהוּ דֵּינָא דִּגְמָרָא אֲבָל 'חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ' הוּא מִנְהָג בְּעָלְמָא: יז (נה) שֶׁהַקּוֹרֵא וְכוּ'. אֲבָל הַיְחִידִים הַשּׁוֹמְעִין בִּמְגִלּוֹת (נ) אֵין צְרִיכִין לִפְשֹׁט [בַּ"ח (ס"ח) וּמַהֲרִי"ל (הל' פורים)]: (נו) וּפוֹשֵׁט כְּאִגֶּרֶת. הַיְנוּ שֶׁפּוֹשְׁטָהּ (נפ) כֻּלָּהּ וְאֵינוֹ מַנִּיחָהּ כְּרוּכָה אֶלָּא כּוֹפֵל אוֹתָהּ דַּף עַל דַּף, וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִגְרָרֶהָ עַל גַּבֵּי קַרְקַע [אֶלְיָה רַבָּה (ס"ק יב) וּפְרִי חָדָשׁ], וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"י) שֶׁכָּתַב דְּלֹאו דַּוְקָא עַל גַּבֵּי קַרְקַע, הוּא הַדִּין תְּלוּיָה מֵעַל הַשֻּׁלְחָן וּשְׁטָעמְפֶּ"ר נִמְי הָוֵי גְּנַאי כִּתְבֵי קֹדֶשׁ. עוֹד כָּתַב, דְּהִפְשִׁיטָה יִהְיֶה קֹדֶם שֶׁמַּתְחִיל לְבָרֵךְ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה הֶפְסֵק בֵּין בְּרָכָה לִקְרִיאָה: (נז) חוֹזֵר וְכוֹרְכָהּ כֻּלָּהּ וּמְבָרֵךְ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁכּוֹרְכָהּ כֻּלָּהּ (נפ) וּמַנִּיחָהּ לְפָנָיו עַל הַמִּגְדָּל (נג) וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ, וְהַטַּעַם, דְּגְנַאי הוּא לְמִגְלָה שֶׁתִּהְיֶה מֻנַּחַת כָּךְ, (נד) וַאֲפִלּוּ אִם הִתְחִיל הַבְּרָכָה וְאָמַר בָּרוּךְ אַתָּה כֵּיוָן שֶׁלֹּא אָמַר הַשֵּׁם פּוֹסֵק בְּאֶמְצַע וְכוֹרֵךְ וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ: (נח) בְּקוֹל רָם. מִשּׁוּם (נה) שִׁכְחָה, וּמַה שֶּׁחּוֹזֵר וְקוֹרֵא אוֹתָן, כְּדֵי לְהַשְׁמִיעַ לַצִּבּוּר שֶׁמְּצָוָה (נו) לְכַתְּחִלָּה לִשְׁמֹעַ כָּל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מו) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז) בְּשֵׁם פּוֹסְקִים: טו (מז) שָׁם (ס"ק יז): (מח) פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יז): (מט) כֵּן מִשְׁמַע מִבַּאוּר הַגְּרָ"א, וּפְשׁוּט: יז (נ) וְכִמְדֻמֶּה שֶׁאֵין נוֹהֲגִין כֵּן אֶלָּא כָּל אֶחָד פּוֹשְׁטָהּ כְּאִגֶּרֶת [פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יח)]: (נפ) בַּ"ח (ס"ח) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יח) בְּשֵׁם מַהֲרִי"ל (שו"ת סי' נו), וּמַה שֶּׁכָּתַב הַמְחַבֵּר וּפוֹשְׁטָהּ כְּאִגֶּרֶת הֵיְנוּ אֲפִלּוּ מַה שֶּׁעָתִיד לִקְרוֹת [מָגֵן אַבְרָהָם (שם)]: (נג) אֶלְיָה רַבָּה (ס"ק יד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים (סס פורים סי' תתרז), מַהֲרִי"ל (שם). וְאִם רוֹצֶה מְבָרֵךְ וְאַחַר כָּךְ תּוֹכֵרְכָהּ. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (סי' תרצב הגה"ט), סֵדֶר הַיּוֹם (סדר הפורים). כָּתַב מַהֲרִי"ל (שם) כְּשֶׁאוֹמֵר 'בַּלַּיְלָה הַהוּא נָדְדָה' (אסתר ו א) יַגְבִּיהַּ קוֹלוֹ כִּי שָׁם עִקַּר הַנֵּס. כְּשֶׁיֹּאמַר 'הָאִגֶּרֶת הַזֹּאת' (שם ט כו) יְנַעְנֵעַ הַמְּגִלָּה. מַטֵּה מֹשֶׁה (שם סי' תתרז):

בְּאוּר הֲלָכָה

[טַ"ז (סק"ח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּלֹא כַּב"ח (ס"ד)]:

יד * אֵין מְדַקְדְּקִין בְּטָעֲיוֹתֶיהָ וְכוּ'. דִּין זֶה הוּא מִירוּשַׁלְמִי (פרק ב ה"ב). וְהַגָּה מִלְּשׁוֹן רִיאַ"ז הַמּוּבָא בְּשֻׁלְחָנֵי גְּבוֹרִים פֶּרֶק ב' (ה. אות ב) שֶׁכָּתַב דִּבְרֵי תּוֹרָה שֶׁאֵין מְפַסִּידִין הַקְּרִיאָה אֲפִלּוּ אִם הִשְׁמִיט וְלֹא קָרָא כְּלָל אֵינוֹ חוֹזֵר וְסִיֵּם שֶׁכֵּן הוּא בְּתַלְמוּד אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מוּכָח דְּכַעַר דְּמַה שֶּׁאֵין מְדַקְדְּקִין הַיְנוּ בְּתֵבוֹת שֶׁאֵין מְפַסִּידִין הַקְּרִיאָה [וַאֲבָל אִם מְפַסִּידִין הַקְּרִיאָה כְּגוֹן 'וַיְמִי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבְרוּ' (אסתר ט כח) וְהִשְׁמִיט תֵּבַת לֹא, וְכֵן 'וּמִתְּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים' (שם פסוק כב) הִשְׁמִיט הַמ"ם לֹא יָצָא, כֵּן כָּתַב שָׁם], וְהָגֵה הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן (ה') [ד'] כָּתַב עַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף י"ד דְּלֹא מִשְׁמַע כֵּן, וְאֵינִי יוֹדֵעַ כַּוָּנָתוֹ, אִם מִן הַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּמוּכָח דְּאֲפִלּוּ מִן יוֹשֵׁב לְיָשֵׁב וּמִן נוֹפֵל לְנָפֵל חוֹזֵר כְּמוֹ שֶׁהֵבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז) כָּל שֶׁכֵּן אִם הִשְׁמִיט לְגַמְרֵי אֵיזֶה תֵּבוֹת אַף שֶׁאֵין מְפַסִּידִין הַקְּרִיאָה דְּחוֹזֵר, דְּלְמָא הָרִיאַ"ז סוֹבֵר כְּדַעַת רִאשׁוֹנָה דִּכְכָל גַּוְנֵי אֵין מְדַקְדְּקִין בְּטָעֲיוֹתֶיהָ, וְאוּלַי דְּסוֹבֵר הַמָּגֵן אַבְרָהָם דִּמְשַׁמַע מִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר דְּלַדַּעַת רִאשׁוֹנָה אַף בְּטָעוּת שֶׁהָעִנְיָן מְשַׁנֶּה אֵין לְדַקְדֵּק בְּטָעֲיוֹתֶיהָ וְאֵינוֹ חוֹזֵר, אֲבָל בְּהַשְׁמִיט לְגַמְרֵי אֵיזֶה תֵּבוֹת זֶה אֵינוֹ נִכְנָס בִּכְלַל טָעוּת וְחוֹזֵר לְכוֹפֵי עַלְמָא. וְעַיֵּן בְּרָ"ן (ה. סוד"ה וגמ' תנא) שֶׁהֵבִיא רְאָיָה מִכְּרַחַת מִן הַגְּמָרָא דְּאִם חִסֵּר רַק תֵּבוֹת בְּנֵי הָרָמָכִים וְלֹא קָרָאן כְּלָל אֵינוֹ יוֹצֵא אַף בְּדִיעֲבַד, דְּלֹא הֻכַּל בַּגְּמָרָא (יח.) בָּזֶה אַף דְּלֹא יָדַע פֵּרוּשָׁן רַק מִשּׁוּם דַּעַל כָּל פָּנִים אִיכָּא בָּזֶה מִצְוַת קְרִיאָה וּפִרְסוּמֵי נִיסָּא, הָא אִם לֹא קָרָאן כְּלָל אֵינוֹ יוֹצֵא אַף בְּדִיעֲבַד, וְאוּלַי לְהָרִיאַ"ז יוֹצֵא בָּזֶה בְּדִיעֲבַד דְּהָא אֵינוֹ מַפְסִיד הַקְּרִיאָה, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרַשְׁבָּ"א (יח: ד"ה הי' כותבה) כְּהָרַ"ן]. וְהָגֵה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וְהַפְּרִי חָדָשׁ וְהַמַּטֶּה יְהוּדָה (סק"ג) נָקְטוּ כֻּלָּם לְדִינָא כְּהָרַ"ן וְהָרַשְׁבָּ"א וְלֹא כְּהָרִיאַ"ז. וְעַתָּה נְבָאֵר בְּקִצְרָה לְדִינָא, הִנֵּה לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לִבְהֹג כְּדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּהֵיכָא שֶׁהָעִנְיָן מְשַׁנֶּה כְּגוֹן מִן 'נִפַּל' (אסתר ח ט) נָפַל וּמִן 'יֵשֶׁב' (שם ב יט) יָשֵׁב, דְּחוֹזֵר וְקוֹרֵא עַל הַסֵּדֶר אֲפִלּוּ הֵיכָא דְּסִיֵּם כָּל הַמְּגִלָּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ דְּהַעִקָּר כְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים, וּמִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהַמְחַבֵּר תָּלָה דִּין זֶה בְּשִׁתֵּי דַּעוֹת בִּלְשׁוֹן הַטּוּר, יֵשׁ לִנְקֹט דְּחוֹזֵר וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ, אֲכָן אִם חִסֵּר לְגַמְרֵי אֵיזֶה תֵּבָה בְּקְרִיאָה [וְהוּא הַדִּין בְּשִׁמְיעָה] לְדַעַת כָּל הַפּוֹסְקִים הַנַּ"ל חוֹזֵר וּמְבָרֵךְ אַף שֶׁאֵין מַפְסִיד הַקְּרִיאָה, אֲכָן בְּחַיֵּי אָדָם (כלל קנה סט"ו) חֲשַׁשׁ לְדַעַת הָרִיאַ"ז וְכָתַב דְּתֵבָה שֶׁאֵין מַפְסִיד הַקְּרִיאָה חוֹזֵר וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ, וְעַיֵּן שָׁם דְּאַפְלּוּ חִסֵּר אוֹת אַחַת בְּקְרִיאָתוֹ יַחְזֹר:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah